

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 10Csp/46/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8319207746
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Gildeinová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2020:8319207746.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Ivetou Gildeinovou v právnej veci žalobkyne A. Š., nar. XX.X.XXXX, bytom G. XXX, zast. JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sov. hrdinov 163/66, Svidník proti žalovanému AB 2 B.V., Strawinskylaan 933, 107XX Amsterdam, Holandské kráľovstvo, registračné číslo 572 79 667, zast. Advokátskou kanceláriou GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., Piaristická 707/25, Trenčín o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 600 eur takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni sumu 600,-- eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
- II. Súd p r i z n á v a žalobkyni náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.
- III. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným rozhodnutím po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd zaviazal žalovaného uhradiť žalobkyni sumu 600 eur a trovy konania. Vo svojej žalobe uviedol, že v konaní vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 5Csp/255/2016 bola žalobkyňa v postavení spotrebiteľky úspešná.

Súd vo veci rozhodol pod sp. zn. 5Csp/255/2017, zo dňa 24.5.2018, v spojení rozsudkom Krajského súdu Prešov, sp. zn. 22Co/128/2018, zo dňa 26.3.2019, ktoré sa stali právoplatnými 7.5.2019.

V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol:

„17. Neprijateľnosť zmluvnej podmienky o poplatkoch za upomienky súd vidí v tom, že dodávateľ si stanovil fixnú cenu, ktorú spotrebiteľ je povinný uhradiť. Táto cena však nezohľadňuje reálne náklady dodávateľa, ktoré tento musí vynaložiť na upomienky, čo vyplýva aj z toho, že poplatok za prvú upomienku je 5 eur a poplatok za druhú upomienku je 12 eur. Súd má za to, že takto koncipovaná dohoda o poplatku, keď dodávateľ núti spotrebiteľa platiť poplatky, ktoré neodrážajú skutočné náklady dodávateľa, len sankcionuje spotrebiteľa za účelom maximalizácie zisku dodávateľa a takéto zmluvné dojednanie spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach strán sporu. Podľa názoru súdu ide o nekalú obchodnú podmienku, ktorej cieľom nie je nič iné ako navýšiť zisk zo strany spôsobom neoprávneného obohacovania sa spôsobom navonok neutrálnym. Takýto postup súd v žiadnom prípade s ohľadom na ochranu spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany, nemôže aprobovať

18. Obdobne súd posúdil aj zmluvnú pokutu, ktorá mala byť dojednaná v Hlave 18 §2 Úverových podmienok. Súd má teda za to, že dodávateľ a zmluvnú pokutu so žalobkyňou ako spotrebiteľkou osobitne nevyjednával, pretože zmluvná pokuta je súčasťou formulárových všeobecných zmluvných dojednaní. Spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ale aj úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky vopred pripravené dodávateľom bez toho, aby mohol podstatným spôsobom ovplyvniť

ich obsah. Aj v tomto konkrétnom prípade žalobkyňa nemala možnosť podstatným spôsobom obsah predmetných zmlúv ovplyvniť. Zmluvnú pokutu si osobitne nevyjedнала vzhľadom na jej splnutie s ostatnými podmienkami. Mohla len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým podmienkam. Základným princípom spotrebiteľských zmlúv je, že nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, teda také zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, kde je sankcionovaný len jeden účastník zmluvy, a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky.

21. Súd ešte záverom poukazuje na to, že uvedený poplatok a zmluvná pokuta boli viac krát právoplatne vyhlásené za neprijateľné a preto má žalovaný v zmysle § 53a Občianskeho zákonníka povinnosť zdržať sa používania takejto neprijateľnej podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Pokiaľ žalovaný takúto povinnosť nerešpektuje a takúto neprijateľnú podmienku naďalej používa, vymáha plnenie v exekučnom konaní, súdu neostáva iná možnosť ako opätovne vyhlásiť zmluvnú podmienku za neprijateľnú. Iný postoj súdu by znamenal akceptovanie protiprávneho stavu.“

Žalobkyňa poukázala vo svojej žalobe na ustanovenia § 3, ods. 5, zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, § 4 ods. 2, písm. b) zákona č. 250/2007 Z.z. Ako spotrebiteľka si uplatňuje primerané finančné zadostučinenie za porušenie jej spotrebiteľských práv.

2. Spolu so žalobou predložil žalobca rozsudok Okresného súdu Humenné č. 5Csp 255/2017 zo dňa 24.5.2018, rozsudok Krajského súdu v Prešove č. 22Co 128/2018 zo dňa 26.3.2019.

3. Žalovaný sa k žalobe nevyjadril. Dňa 13.11.2019 bolo súdu zaslané podanie žalovaného, avšak obsahom podania bolo len doloženie plnej moci bez vyjadrenia.

4. Z rozsudku Okresného súdu Humenné č. 5Csp 255/2017 zo dňa 24.5.2018 vyplýva, že žalobkyňa sa domáhala, aby súd určil, že zmluvné podmienky uvedené v zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 6.6.2013 uvedené v hlave 18, §1 a §2 Úverových podmienok sú neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Súd žalobe vyhovel a sú v tomto rozsudku uvedené aj dôvody, ktoré uvádza žalobca vo svojej žalobe (viď bod 1).

5. Podľa § 3, ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

6. Podľa § 4, ods. 2, písm. b) hore citovaného zákona predávajúci nesmie upierať spotrebiteľovi práva podľa § 3.

7. Podľa § 3 ods. 3 Zákona o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

8. Podľa § 4 ods. 2 Zákona o ochrane spotrebiteľa, predávajúci nesmie, ukladať povinnosti bez právneho dôvodu, upierať spotrebiteľovi práva podľa § 3, používať nekalé obchodné praktiky a neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách.

9. Podľa § 1 ods. 2 zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

10. Podľa § 52 ods. 1, 2 a 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“) platného a účinného v rozhodnom období, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

11. Podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

12. Podľa § 53a Občianskeho zákonníka, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

13. Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

14. Podľa Smernice č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách čl. 3, zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá, sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, a to ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou.

15. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že z rozsudku Okresného súdu Humenné č. 5Csp 255/2017 zo dňa 24.5.2018 vyplýva, že žalobkyňa sa domáhala, aby súd rozhodol o neprijateľnosti zmluvných podmienok, pričom súd žalobe v celom rozsahu vyhovel a vyhlásil žalobkyňou požadované ustanovenia zmluvy za neprijateľné zmluvné podmienky s odôvodnením „Neprijateľnosť zmluvnej podmienky o poplatkoch za upomienky súd vidí v tom, že dodávateľ si stanovil fixnú cenu, ktorú spotrebiteľ je povinný uhradiť. Táto cena však nezohľadňuje reálne náklady dodávateľa, ktoré tento musí vynaložiť na upomienky, čo vyplýva aj z toho, že poplatok za prvú upomienku je 5 eur a poplatok za druhú upomienku je 12 eur. Súd má za to, že takto koncipovaná dohoda o poplatku, keď dodávateľ núti spotrebiteľa platiť poplatky, ktoré neodrážajú skutočné náklady dodávateľa, len sankcionuje spotrebiteľa za účelom maximalizácie zisku dodávateľa a takéto zmluvné dojednanie spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach strán sporu. Podľa názoru súdu ide o nekalú obchodnú podmienku, ktorej cieľom nie je nič iné ako navýšiť zisk zo strany spôsobom neoprávneného obohacovania sa spôsobom navonok neutrálnym. Takýto postup súd v žiadnom prípade s ohľadom na ochranu spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany, nemôže aprobovať.

Obdobne súd posúdil aj zmluvnú pokutu, ktorá mala byť dojednaná v Hlave 18 §2 Úverových podmienok. Súd má teda za to, že dodávateľ a zmluvnú pokutu so žalobkyňou ako spotrebiteľkou osobitne nevyjednával, pretože zmluvná pokuta je súčasťou formulárových všeobecných zmluvných dojednaní. Spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ale aj úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky vopred pripravené dodávateľom bez toho, aby mohol podstatným spôsobom ovplyvniť ich obsah. Aj v tomto konkrétnom prípade žalobkyňa nemala možnosť podstatným spôsobom obsah predmetných zmlúv ovplyvniť. Zmluvnú pokutu si osobitne nevyjednávala vzhľadom na jej splnenie s ostatnými podmienkami. Mohla len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým podmienkam.

Základným princípom spotrebiteľských zmlúv je, že nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, teda také zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, kde je sankcionovaný len jeden účastník zmluvy, a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky.

Súd ešte záverom poukazuje na to, že uvedený poplatok a zmluvná pokuta boli viac krát právoplatne vyhlásené za neprijateľné a preto má žalovaný v zmysle § 53a Občianskeho zákonníka povinnosť zdržať sa používania takejto neprijateľnej podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Pokiaľ žalovaný takúto povinnosť nerešpektuje a takúto neprijateľnú podmienku naďalej používa, vymáha plnenie v exekučnom konaní, súdu neostáva iná možnosť ako opätovne vyhlásiť zmluvnú podmienku za neprijateľnú. Iný postoj súdu by znamenal akceptovanie protiprávneho stavu.“

16. Žalovaný sa k žalobe nevyjadril, súd preto priznal výšku primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle nároku žalobkyne. Súd je toho názoru, že žalobkyni vznikla ujma v nemajetkovej sfére, keďže v pôvodnom konaní sa žalobkyňa musela podaním žaloby brániť, aby si žalovaný neuplatňoval nároky, na ktoré mu nárok nevznikol, pričom opakovanie boli ustanovenia zmluvy, ktorých neprijateľnosť požadovala aj žalobkyňa, vyhlásené za neprijateľné a teda žalovaný sa mal zdržať konania, ktoré by smerovalo k uplatneniu ustanovení zmluvy, ktoré súd vyhlásil za neprijateľné zmluvné podmienky. Žalobkyňa si na ochranu svojich práv musela nájsť právneho zástupcu a žalobkyňa tak bola vystavená psychickému tlaku. Súd sumu vo výške 600 považuje za primeranú. Výška finančného zadosťučinenia má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, čo je v tomto prípade splnené. Zároveň suma, ktorú súd určil, ako primerané finančné zadosťučinenie nie je suma, ktorá by privodila finančné straty žalovaného.

17. Podľa § 255, ods. 1) Civilného sporového poriadku súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

18. Podľa § 262, ods. 1,2 Civilného sporového poriadku o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

19. Súd žalobe v celom rozsahu vyhovel, preto priznal žalobkyni náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.